

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

17 septembrie 2014

mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecători:

Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță,
Oleg Sternioală, Iuliana Oprea

judecând recursul declarat de „Maib-Leasing” SA, în pricina civilă privind intentarea procesului de insolvabilitate în privința debitorului SRL „Afes-M”, mun. Chişinău,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Chişinău din 21 iulie 2014, prin care a fost respinsă cererea introductivă a creditorului „Maib-Leasing” SA privind intentarea procesului de insolvabilitate,

CONSTATĂ:

La data de 29.05.2014, creditorul „Maib-Leasing” SA, prin reprezentantul său avocatul Victor Tănase, care acționează în baza mandatului nr. 0546157 din 30.04.2014 s-a adresat în Curtea de Apel Chişinău ca și instanță de insolvabilitate cu cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate în privința debitorului SRL „Afes-M” cu adresa sediului în bulevardul Dacia, 60/5 ap.(of.) nr.89 mun.Chişinău, cod fiscal 1002600035650.

În argumentarea cererii introductive creditorul a indicat că, prin hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chişinău din 27.12.2012, s-a încasat de la SRL „Afes-M” în folosul “Maib-Leasing” SA datoria în mărime de 57400,8 euro, 13667,7 lei și taxa de stat în sumă de 27857,75 lei obligații care debitorul nu le-a executat. La cererea creditorului, executorul judecătoresc a pornit la 09.01.2014 procedura de executare silită a titlului executoriu nr. 2-543/12. Prin încheierea nr. 175-1235/14 din 26.06.2014 s-a restituit titlul executoriu și pînă în prezent hotărîrea nu a fost executată din motivul că s-a constatat imposibilitatea executării din lipsa bunurilor care ar putea fi urmărite, lipsei mijloacelor financiare și incapacității de plată a debitorului.

Afirmă că, SRL „Afes-M” este în incapacitate de plată și nu dispune de capacitate operațională și funcțională viabilă, care ar permite redresarea situației economice-financiară a întreprinderii, onorarea obligațiilor sale pecuniare față de creditori, deaceia potrivit art. 19 alin. (2) al Legii insolvabilității, a fost efectuată la 17.04.2014 notificarea prealabilă și debitorul a fost informat de către creditor despre faptul că se află în întârziere, despre neexecutarea titlului executoriu, și intenția de a înainta cerere introductivă, iar notificarea a fost recepționată la 21.04.2014, fapt ce rezultă din avizul poștal de recepție.

Creditorul solicită intentarea procesului de insolabilitate, aplicarea măsurilor de asigurare și numirea administratorului provizoriu pe II „Andrei Postică”.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2014 s-a admis spre examinare cererea introductivă fiind aplicate, în scopul prevenirii modificării stării bunurilor în perioada de până la intentarea procesului de insolabilitate, măsuri de asigurare față de debitorul SRL „Afes-M”. S-a stabilit ziua examinării cererii introductive privitor la intentarea procesului de insolabilitate pentru 21 iulie 2014.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 21 iulie 2014, s-a respins, din lipsa temeiurilor cu privire la intentarea procesului de insolabilitate, cererea introductivă a creditorului “Maib-Leasing” SA, mun. Chișinău privind intentarea procesului de insolabilitate în privința debitorului SRL „Afes-M”, mun. Chișinău, bulevardul Dacia,60/5 ap.(of.) nr.89, mun.Chișinău, IDNO si codul fiscal nr. 1002600035650. S-au abrogat măsurile de asigurare față de debitorul SRL „Afes-M” mun. Chișinău, aplicate prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09.06.2014 și s-a încasat din contul „Maib-Leasing” SA, mun. Chișinău în folosul Întreprinderii Individuale „Andrei Postica” suma de 12000 (douăsprezece mii) lei cu titlu de remunerație a administratorului provizoriu pentru toată perioada de observație.

În motivarea hotărîrii, instanța a invocat prevederile art. 10 alin. (1) și (2), art. 12, art. 18 alin. (1) și art. 19 al Legii insolabilității nr. 149 din 29.06.2012, menționînd că între autorul cererii introductive și debitor există cel puțin două litigii, pendinte în instanțele de judecată, care denotă că starea de insolabilitate prezentată de creditorul “Maib-Leasing” SA și de administratorul provizoriu nu este confirmată cu certitudine.

Nefiind de acord cu soluția instanței de insolabilitate, „Maib-Leasing” SA a depus recurs împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 21 iulie 2014, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrii recurate și pronunțarea unei noi decizii prin care să fie admisă cererea introductivă a „Maib-Leasing” SA, să fie constatată insolabilitatea cu intentarea procesului de insolabilitate față de „Afes-M” SRL.

În motivarea cererii de recurs recurentul a invocat ilegalitatea hotărîrii contestate, menționînd că instanța de insolabilitate nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea, în speță instanța judecătorească a încălcat esențial normele de drept material, interpretînd și aplicînd în mod eronat anumite prevederi în detrimentul altor norme legale care urmau a fi aplicate.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecînd recursul declarat împotriva hotărîrii date în instanța de fond și verificînd, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărîrii atacate, Colegiul conchide că recursul este pasibil admiterii, pornind de la următoarele.

Conform art. 445 alin (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să-l admită și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit reține că la adoptarea hotărîrii contestate nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii în fond, situație ce impune rejudecarea cauzei, or, din acest motiv, instanța de recurs este în imposibilitate de a se expune privitor la corectitudinea aplicării normelor de drept material, atunci cînd fondul a fost cercetat superficial.

Potrivit art. 356 CPC, cererea de declarare a insolvenței se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvenței.

După cum rezultă din materialele cauzei, Colegiul constată că, prin titlul executoriu nr. 2-543/2012 din 27.12.2012 emis de Judecătoria sect. Centru, mun. Chișinău, s-a dispus încasarea de la „Afes-M” SRL în beneficiul „Maib- Leasing” SA suma datoriei în mărime de 57 400.8 euro care urmează a fi convertiți în valută națională la data executării hotărârii și 13 667,7 lei și a taxei de stat în mărime de 27 857,75 lei. Așa cum titlu executoriu a fost restituit creditorului de către executorul judecătoresc, pe motivul lipsei cărorva bunuri din cadrul „Afes-M” SRL, creditorul „Maib-Leasing” SA a depus o cerere introductivă față de debitorul „Afes-M” SRL. În conformitate cu prevederile alin (2) art. 10 al Legii Insolvenței nr. 149 din 29.06.2012 (în vigoare din 13.03.2013), temeiul general de intentare a unui proces de insolvență constă în incapacitatea de plată a debitorului. La data de 29.05.2014, creditorul „Maib-Leasing” SA a depus în instanța de insolvență o cerere introductivă în privința „Afes-M” SRL. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09.06.2014 a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de „Maib-Leasing” SA privind intentarea procesului de insolvență față de debitor SRL „Afes-M” și a fost fixată ședința de intentare la data de 21.07.2014.

La data de 21 iulie 2014, Curtea de Apel Chișinău, examinând cauza de insolvență a pronunțat hotărârea judecătorească prin care a respins cererea introductivă depusă de către „Maib-Leasing” SA și a refuzat intentarea unui proces de insolvență față de „Afes-M” SRL.

Colegiul conchide că hotărârea instanței de insolvență este ilegală, pornind de la următoarele.

Astfel, art. 2, 39 alin. (1) al Legii insolvenței indică noțiunea de masă debitoare - bunuri, inclusiv mijloace bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, aflate în proprietatea debitorului la data intentării procesului de insolvență, dobândite sau recuperate pe parcursul acestuia, cu excepția bunurilor care, potrivit legii, nu sînt pasibile de executare silită; masa debitoare cuprinde toate bunurile debitorului la data intentării procesului de insolvență, precum și cele pe care acesta le dobîndește și le recuperează pe parcursul procesului.

În conformitate cu art. 11 alin. (1) și (2) al Legii insolvenței, componența și mărimea obligațiilor debitorului sînt cele existente la momentul depunerii cererii introductive, dacă legea nu prevede altfel. La determinarea temeiurilor de insolvență se iau în calcul: a) mărimea obligațiilor pecuniare, d) mărimea obligațiilor la bugetul public național prevăzute de lege.

Art. 34 alin. (1) și (3) al Legii insolvenței prevede că, instanța de insolvență hotărăște, în baza aprecierii temeiului de insolvență și a faptelor constatate în cadrul examinării cererii introductive, asupra intentării procedurii de insolvență sau asupra respingerii cererii introductive.

Prin hotărârea de intentare a procedurii de insolvență, instanța de insolvență dă apreciere concluziilor din raportul administratorului provizoriu, prevede mărimea revendicărilor asupra cărora obiectiile debitorului și/sau ale creditorilor au fost respinse ori considerate ca fiind întemeiate, desemnează administratorul insolvenței și instituie, după caz, comitetul creditorilor.

Astfel, Colegiul conchide că, la stabilirea mărimii obligațiilor debitorului cît și la aprecierea temeiului de insolvență, instanța de insolvență trebuie să țină cont

de masa debitoare a lui „Afes-M” SRL (care conform raportului este în sumă de 307 807 lei); mărimea tuturor obligațiilor pecuniare (care conform raportului sunt în sumă de 5 227 725 lei), de mărimea obligațiilor la bugetul public național (care conform raportului este în sumă de 1 830 543.89 lei).

Colegiul apreciază critic argumentul instanței de insolvență care a apreciat solvabilitatea debitorului și masa debitoare a acestuia prin faptul că sunt 2 litigii pendente în instanța de judecată și în cazul în care vor fi soluționate aceste litigii, debitorul „Afes-M” SRL va putea stinge toate datoriile sale.

În acest sens, Colegiul reține că, masa debitoare cuprinde toate bunurile debitorului la data intentării procesului de insolvență, precum și cele pe care acesta le dobândește și le recuperează pe parcursul procesului.

Respectiv, instanța de recurs constată că aceste mijloace bănești nu existau la data intentării procesului de insolvență și nici nu se cunoașteau dacă acestea vor putea fi obținute în viitor, instanța de insolvență fiind în cunoștință de cauză de incapacitatea debitorului de a stinge datoriile sale (confirmată prin raport necontestat de către nici o parte, nici la depunerea cererii introductive și nici la depunerea cererii de validare a creanței din partea unui creditor), urma să ia în considerare acest aspect la examinarea posibilității intentării procesului de insolvență față de „Afes-M” SRL și să lase clarificarea situației conform procedurii insolvenței, inclusiv și în ceea ce privește soluțiile ipotetice ale litigiilor judecătorești menționate.

Mai mult ca atât, Colegiul reține și argumentul recurentului care invocă prevederile art. 14 alin. (3) al Legii insolvenței, potrivit căruia, debitorul este obligat să depună cerere introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile calendaristice din data survenirii temeiurilor indicate în prezentul articol la alin. (2) și la art. 10 alin. (2). Deci la survenirea incapacității de plată, debitorul este obligat să depună cerere introductivă, în termen de 1 lună, fapt nerealizat de către acesta, începând cu anul 2012 debitorul supraîndatorându-se prin acumulare de noi datorii (conform raportului).

Astfel, Colegiul constată că instanța de insolvență a omis aplicarea prevederilor mai sus enumerate, la examinarea cererii introductive privind intentarea procesului de insolvență față de „Afes-M” SRL.

Colegiul reține și argumentul expus în cererea de recurs, conform căruia în hotărârea instanței de insolvență se face trimitere la cadrul normativ prevăzut de art. 10 alin. (2), art. 12, 18 al Legii insolvenței. Necătfind la acest fapt, instanța de insolvență prin interpretare defectuoasă ajunge la concluzia solvabilității debitorului „Afes-M” SRL, deoarece există 2 litigii pendente care dacă vor fi soluționate în interesul „Afes-M” SRL, acesta va putea satisface toate datoriile sale în sumă de 5 227 725 lei.

În conformitate cu prevederile art. 10 alin (2) al Legii Insolvenței, temeiul general de intentare a unui proces de insolvență constă în incapacitatea de plată a debitorului. Art. 2 al Legii, dă noțiunea incapacității de plată și anume, incapacitate de plată - situație financiară a debitorului caracterizată prin incapacitatea lui de a-și executa obligațiile pecuniare scadente, inclusiv obligațiile fiscale. Incapacitatea de plată este, de regulă prezumată în cazul în care debitorul a încetat să efectueze plăți.

Colegiul conchide că, conform raportului administratorului provizoriu, suma obligațiilor pecuniare scadente este de 5 227 725 lei. Iar termenul survenirii acestor scadențe este anul 2012, perioadă din care debitorul nu a mai stins nici o datorie, dar din contra a acumulat datorii noi.

Astfel, Colegiul stabilește că instanța de insolvență a interpretat în mod eronat legea în ce privește incapacitate de plată a debitorului, soluția de respingere a cererii introductive privind intentarea procesului de insolvență, nefiind completă și obiectivă, și/sau bazată pe probe concludente.

În consecință, instanța de recurs conchide că, instanța de insolvență nu a constatat și elucidat toate circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii în fond, și, ca urmare, a pronunțat o soluție ilegală.

Astfel, fiind prezente motivele de casare a deciziei, prevăzute de art. 432 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție v-a admite recursul declarat, cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de insolvență.

La rejudecarea pricinii, instanța urmează să țină cont de omisiunile indicate în prezenta decizie, să verifice toate circumstanțele ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate în dosar și, în dependență de situația stabilită, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

Ținând cont de cele expuse, în baza art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se admite recursul declarat de „Maib-Leasing” SA.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 21 iulie 2014, în pricina civilă privind intentarea procesului de insolvență în privința debitorului SRL „Afes-M”, mun. Chișinău și remite cauza la rejudecare, în instanța de insolvență, în Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță

Oleg Sternioală

Iuliana Oprea